

ДО: КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА РЕПУБЛИКА
БЪЛГАРИЯ

ИСКАНЕ

ОТ: НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ ОТ 51
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

С адрес за кореспонденция гр.София 1169, пл.“Княз
Александър I” No.1, ет.2, ст.250, чрез Костадин
Тодоров Костадинов

ОТНОСНО:

Установяване
противоконституционност на Закона за изменение и
допълнение на закона за административното
регулиране на икономическите дейности, свързани с
нефт и продукти от нефтен произход

ОСНОВАНИЕ: Чл.150, ал.1 пр.първо

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ/ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

На основание член 150, ал.1, пр. 1-во, във връзка с член 149, ал.1, т.2 от Конституцията на Република България, оправяме настоящото искане за установяване противоконституционност на Закона за изменение и допълнение на закона за административното регулиране на икономическите дейности, свързани с нефт и продукти от нефтен произход, приет от 51 Народно събрание на 7.11.2023г. и обнародван в Държавен вестник брой 97/14.11.2025г. с Указ No.223/2025г. като противоречащ на редица долуизброени разпоредби от Конституцията на Република България.

I) Ограниченията, въведени с този закон, разширяването на правомощията на особения търговски управител, както и обезсилените гаранции за защита на правата на засегнатите юридически и физически лица, пряко противоречат на чл.4 ал.1 от Конституцията на Република България. И по-конкретно:

Противоконституционен и противоречащ на принципа на правовата държава, заложен в чл.4, ал.1 изр. 1-во от Конституцията (а с това и на чл.5, ал.1, който прогласява, че Конституцията е върховен закон и другите закони не могат да и противоречат), е **параграф 1** на закона, създал нова редакция на чл.4, ал.3, с която вече актовете на министъра на икономиката и индустрията по глава четвърта „а“, няма да подлежат на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

В **параграф 4**, т.2, - създадена нова алинея 9 на чл.27в, предвиждаща, че административните актове по глава четвърта „а“ от закона и всички договори, сключени от особения търговски управител, не подлежат на спиране, както и на административен и съдебен контрол.

Тези забрани за оспорване на действията на държавните органи и на особения търговски управител преграждат пътя за защита на конституционно гарантирани права – правото на неприкосновеност на частната собственост, принципа на съдебен контрол над актовете на администрацията, залегнал в чл.120, алинея 1-ва от Конституцията на Република България, като и правото на защита (уредено в чл.56 и в чл.122 от Конституцията на Република България) и е недопустимо противоконституционно действие.

Освен това те противоречат и на принципа за разделение на властите, залегнал в чл.8 от Конституцията, тъй като дава приоритет на изпълнителната власт пред съдебната и препятства възможността за контрол между властите на принципа, залегнал в нашата Конституция „власт възпира власт“. С препятстването на съдебни контрол се нарушава именно този конституционно гарантиран принцип. А както е имал възможност да се произнесе и Конституционния съд в Решение No.10/28.09.2021г. по к.д.8/2021г., *„Трите власти се намират в равнопоставено положение пред нормите на Конституцията и законите. Схемата на разделието на властите е такава, че не се дава примат с помощта на правото на нито една от трите функции. Правото не предоставя привилегирован режим на нито една власт за сметка на друга.*

Конституционната демокрация предполага наличие на разпределение на властването между относително независими един от друг титуляри, от които се изисква да си сътрудничат в съответствие с предварително установени процедури във формирането на волята на държавата. Предназначението на принципа на разделение на властите е да осигурява умерено управление, като по този начин се гарантира гражданската свобода. В този контекст конституционното устройство трябва да бъде изградено така, че да не се допусне злоупотреба с власт в съответствие с формулата „една власт да възпира друга“. Взаимното възпиране на властите е основен императив на конституционната демокрация, тъй като по този начин се изключва прекомерната концентрация на публичната власт и се отслабва натискът, който се оказва от страна на държавата върху гражданското общество и всеки индивид.“

С оглед необходимостта да гарантира баланса на правомощията на висшите държавни органи и да не допусне някой от тях да получи възможност да доминира, основният ни закон неслучайно възприема определен подход на регламентация. Правомощията на висшите органи на държавата се изброяват на конституционно ниво и този начин на регламентация няма друга цел, освен да посочи границите на властта, която те се ангажират да осъществяват, а оттук и да изключи, доколкото положението им на титуляри на определена власт позволява, евентуална тяхна намеса по отношение на други висши държавни органи, респективно ограничаването на възможността за контрол на друга власт върху техните действия. Точно това е нарушено с предвидените забрани за административно и съдебно оспорване в приетия закон.

В **параграф 3, т.1** е налице промяна, която премахва временния и извънреден характер на назначението на особен търговски управител в широк кръг предприятия. С промяна в **същия параграф 3, т.4** се премахва ограничението за брой лица, които могат да бъдат назначени като особени търговски управители. Така с тези две промени - превръщането на особения търговски управител в постоянна фигура и с възможността това да са неограничен кръг лица - се нарушава правната сигурност, а оттам и принципа

на правовата държава, залегнал в чл.4, ал.1 от Конституцията. В своята практика Конституционният съд последователно разгръща съдържанието на понятието за „правова държава“ с оглед на формалния елемент – **правна сигурност**, както и произтичащите материалноправни измерения. Всички те са обединени от идеята за върховенството на правото – универсалната и еднаква обвързваща сила на правото по отношение на всички правни субекти. Върховенството на правото е основополагащата концепция, върху която се изгражда и крепи зданието на установената от Основния закон конституционна система (Решение № 12 от 2016 г. по к.д. № 13/2015 г.).

Нарушава се също и принципа за неприкосновеност на частната собственост, залегнал в разпоредбата на чл.17, ал.3 от Конституцията.

Параграф 4 също противоречи на чл.17, ал.3 от Конституцията на Република България, постановяващ неприкосновеност на частната собственост. Разширените и многобройни правомощия на особения търговски управител, създадените по т.2 с новите алинеи 3,4,5,6 и 7, включително правомощието да встъпва в правата на собствениците и да извърша – неограничено и безконтролно - разпоредителни сделки с дялове в капитала на предприятието или с негови акции (в чл.27в, ал.4-6) нарушават този принцип. В чл.27в, ал.10 е дадено правомощие на особения търговски управител да се разпорежда или да отчуждава (отново неограничено и безконтролно) имущество на дружеството, по отношение на което осъществява оперативен контрол, което противоречи на гореописаната разпоредба от Конституцията.

Тези безконтролни и неограничени правомощия на особения търговски представител, създадени с **параграф 4**, т.2 – 4 от закона, нарушават и принципа за свободната стопанска инициатива, залегнал в чл.19, ал.1 и гаранциите, залегнали в чл.19 ал.3 от Конституцията, че инвестициите и стопанската дейност на български и чуждестранни граждани и юридически лица, са защитени от закона. Тук е сторено точно обратното, изразяващо се в своего рода одържавяване на частно имущество, т.е. не само липса на защита на инвестициите и стопанската дейност, а тяхната пряка увреда от страна на изпълнителната власт. А това е нещо, което Конституцията не допуска.

Вмененото в чл.27в, ал.10 правомощие на Министерския съвет, като колективен орган, да издава предварителни одобрения за извършването на разпоредителни сделки от особения търговски управител с имущество, което е частна собственост, противоречи на редица конституционно залегнали принципи и разпоредби в Конституцията на Република България, респективно на чл.17, ал.3 и на чл.19, ал.3.

Тази нова законова разпоредба противоречи и на принципа на правовата държава и на принципа за разделение на властите. Така схванато, разделението на властите е метод за оптимално функциониране на върховната държавна власт и средство за **предотвратяване на евентуален произвол от страна на държавните органи, което рефлектира върху правата на гражданите** (Решение № 6 от 1993 г. по к.д. № 4/1993 г.).

II) Приемането на този законопроект като осъществена законодателна процедура, също противоречи на редица разпоредби на Конституцията, уреждащи дейността на Народното събрание и правомощията на народните представители да участват в неговата работа:

1) Същият не отговаря на законовите изисквания и правила за изискуемите реквизити и минималното съдържание на мотивите и предварителната оценка на въздействието - съдържание, което да е обосновано и да сочи ясно целите на законопроекта. Мотивите, изложени от вносителите, са крайно лаконични, бланкетни и недостатъчни, а приложената предварителна оценка на въздействието не отговаря на нормативните изисквания и не съдържа изискуемите реквизити. При съвкупността на тези липси (и за извънредно краткото време за разглеждане и приемане на законопроекта, което ще бъде разгледано по-долу), народните представители не могат да направят преценка нито за необходимостта на законопроекта, нито за начина на действие на предложените разпоредби, нито за целите на законопроекта. **С тези свои съществени недостатъци законопроектът ограничава конституционно гарантирани правомощия на народните представители по чл.84 и чл.86 от Конституцията на Република България, да участват в работата на Народното събрание и неговите комисии, по отношение на законопроекта.**

2) След внасянето му на 07.11.2025г. законопроектът бе разгледан на първо гласуване на извънредно насрочено за същия ден заседание на постоянната (водеща за законопроекта) Комисия по енергетика, което освен това бе проведено по-рано от обявения час на насрочване. Това провеждане попречи на част от народните представители да вземат участие в заседанието на Комисията и така прегради осъществяването на техните конституционно гарантирани права да участват в работата на Народното събрание и на неговите комисии, което е също нарушение на чл.84 и 86 от Конституцията.

3) Освен това законопроектът бе включен в дневния ред на това заседание, проведено 30 минути след като е внесен в деловодството на парламента, без да имат възможност и достатъчно време народните представители да се запознаят с него и да се подготвят по него. Същият бе разгледан и приет на първо гласуване в Комисията по енергетика за време от 28 секунди и в нарушение на парламентарната практика – без обсъждане, без да са събрани писмени и устни становища от заинтересовани лица (каквито дори не са били поканени в обсъжданията).

4) На следващо място, докладът от това заседание на Комисията бе внесен експресно в деловодството на Народното събрание. В нарушение на чл.47, ал.5 ПОДНС (тъй като не е налице изключителен случай) и в нарушение на минилания 72-часов срок по чл.73, ал.2, този законопроект бе разгледан в пленарна зала на първо гласуване, при условията на неотложност, каквато всъщност няма, не е и била мотивирана към мотивите на законопроекта. Така народните представители бяха лишени от възможността да се подготвят за обсъждането и гласуването по този законопроект, респективно да осъществят конституционно гарантирани техни правомощия по чл.87, ал.1 от Конституцията.

5) Този законопроект бе гласуван последователно и на първо и на второ гласуване, въпреки ясно заявените в дебатите по първо гласуване намерения от народни представители, че желаят да внесат промени в него, като те посочиха от парламентарната трибуна дори в кои параграфи ще бъдат промените, които ще внесат. Въпреки това, и в нарушение на чл.76, ал.2, изр.второ от ПОДНС, председателят на Народното събрание (председателстващият Костадин Ангелов) подложи на гласуване процедурно предложение за разглеждане на законопроекта и на второ гласуване. С приемането на

това предложение от мнозинството от народните представители, бе нарушено конституционно гарантираното право на народните представители по чл.87, ал.1 от Конституцията, да имат законодателна инициатива и да внасят законодателни предложения.

Обстоятелството, че върху законопроекта впоследствие беше наложено вето от Президента Румен Радев и бе разгледан повторно на второ гласуване, не санира с обратна сила, предходните нарушения на ПОДНС и преграждането на конституционно гарантираните права на народните представители за внасяне на законодателни предложения по него, по време на процедурата по неговото обсъждане и първо гласуване.

6) Този законопроект бе разгледан повторно на насрочено извънредно заседание на постоянната парламентарна Комисия по енергетика и в нарушение на минималните срокове по ПОДНС, предвидени, за да имат възможност народните представители да се запознаят с документите и да се подготвят по тях. Освен това докладът от нейното заседание също така експресно бе внесен в деловодството на Народното събрание, без да имат достатъчно време народните представители да се запознаят с него.

7) Включването на обсъждането на законопроекта на второ гласуване, като извънредна точка в дневния ред за пленарната седмица за четвъртък, 13.11.2025г. също е в нарушение на ПОДНС, тъй като не са налице основанията по чл.47, ал.5 ПОДНС, а именно няма изключителен случай, който да налага включването му в дневния ред на това основание.

Според нас всички тези седем групи нарушения ограничават в значителна степен и даже препятстват, както еднолично чрез действия на председателя на Народното събрание, така и със силата на парламентарното мнозинство, конституционно гарантирани права на народните представители по чл.84 и чл.86 от Конституцията - да участват пълноценно в работата на парламента, да проявяват законодателна инициатива - и противоречат и на принципа на правовата държава, залегнал в чл.4, ал.1 от Конституцията.

Останалите параграфи на законопроекта са систематично и взаимосвързани с гореизложените и са в една неизменна цялост. Така според нас прогласяването на гореизложените параграфи като противоконституционни неизменно води до отмяната и на целия закон, като противоречащ на Конституцията на Република България.

Затова,

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ/ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Въз основа на гореизложеното отправяме настоящото искане, с което Ви молим да се произнесете с Решение, с което на осн.чл.149, ал.1 т.2 да обявите за противоконституционен приетият Закон за изменение и допълнение на закона за административното регулиране на икономическите дейности, свързани с нефт и продукти от нефтен произход, приет от 51 Народно събрание на 7.11.2023г. и обнародван в Държавен вестник брой 97/14.11.2025г. с Указ No.223/2025г. като противоречащ на разпоредбите на чл.4, ал.1, на чл.8, на чл.17, ал.3, на чл.19, ал.1 и ал.3, чл.87, ал.1, чл.88, ал.1 от Конституцията на Република България.

Предлагаме да конституирате като заинтересовани страни: Министерски съвет, Народното събрание на Република България, Президента на Република България, Върховния касационен съд, Омбудсмана на Република България, Висшия адвокатски съвет.

ПРИЛОЖЕНИЯ ПО ЧЛ.17 ЗКС:

- Закона за изменение и допълнение на закона за административното регулиране на икономическите дейности, свързани с нефт и продукти от нефтен произход, приет от 51 Народно събрание на 7.11.2023г. и обнародван в Държавен вестник брой 97/14.11.2025г. с Указ No.223/2025г.;
- Доклади на първо и на второ гласуване, както и повторен доклад на второ гласуване на законопроекта;
- Стенограми от разискванията и гласуванията на законопроекта – на първо гласуване, на второ гласуване и на повторното гласуване в пленарна зала;

С УВАЖЕНИЕ,

ВНОСИТЕЛИ НА ИСКАНЕТО – НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ ОТ 51
НАРОДНО СЪБРАНИЕ:

Иво Сталин Тодоров Кочулин
Тодосин Петев Василев
Петър Николаев Петров
Иван Василев Василев
Димитър Георгиев Димитров
Иван Василев Василев
Ангел Василев Василев
Данел Станислав Тръфев
Мордан Христов Тодоров
Христо Цветков Раданов
Тодосин Петев Василев
Кристиан Цветков Цветков
Иван Василев Василев
Кирил Станислав Василев
Кристиан Василев Василев

Илиян Велков Радков
Александър Велислав Тодоров

Венцислав Ивков Петков

Томас Младенов Матеев

Мария Димов Ишев

Стилиян Иванова Боднев

Владимир Бачков Христо-Камарта

Иванко Костандинов Лазаров

Таван Стефан Петров

Любича Бланевски

Мариса Борисова Савова/с

Коста Георгиев Стоянов

Георги Николов ~~Христов~~

Георги Христов Иванов

Ангел Василев Ангел

Ангел Негов Георгиев

Димчо Димитров Димчев

Никола Николов Димитров

Константина Велиславова Петрова

Знамен Савитов Златков

Иванко Георгиев Чорба

Иванко Петков Петков

Кимент Мамик Мамик

Александър Господинов Кочев

Борис Димитров Драчев

Димитр Валентинов Гурев

Краско Стоянов Брачев

Андре Петров Петров

Екимо. Шиков Шикос
Славко Ричков Цуи

Маргарита Иванова Махавс,
Иванко Василев Петков

Златина Радева Христов

Василин Микенов Вешев

Сорко Томов Мел

Стоян Николов Таслаков